

آشنایی با حقوق افراد دارای معلولیت

انجمن معلولین ضایعه نخاعی استان مازندران

کتابچه قانون جامع حمایت از حقوق معلولین

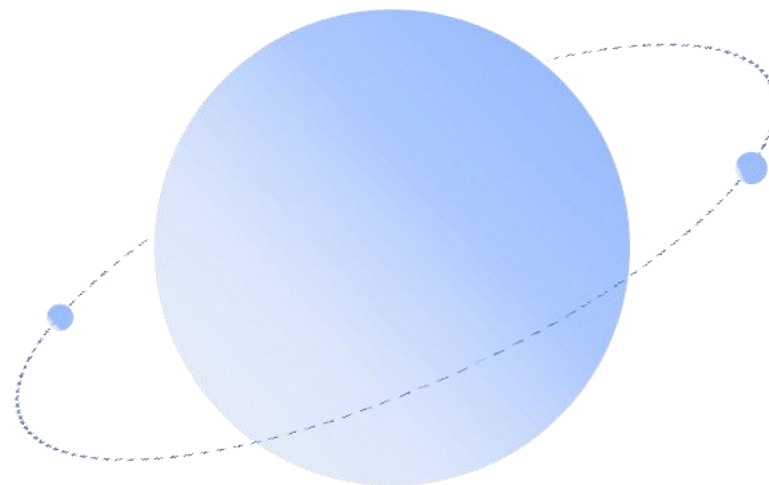
این سند، نقشه راهی برای تضمین دسترسی عادلانه به آموزش، درمان، مسکن، اشتغال و حمل و نقل است. آشنایی با آن، اولین گام برای مطالبه مؤثر حقوق و بهره‌مندی از خدمات است.

قانون حمایت از حقوق معلولان

مصوب ۱۳۹۷

قانون جامع حمایت از حقوق معلولان

....

01 تعاریف و کلیات

04 آموزش، ورزش و فرهنگ

02 مناسب سازی، دسترسی پذیری و تردد و تحرک

05 اشتغال و کارآفرینی

03 خدمات بهداشتی، درمانی و توانبخشی

06 مسکن و معیشت

قانون جامع حمایت از حقوق
معلولان

07

فرهنگ‌سازی و ارتقای آگاهی‌های عمومی

08

حمایت‌های قضائی و تسهیلات مالیاتی

09

معیشت و حمایت‌های اداری و استخدامی

10

برنامه ریزی، نظارت و منابع مالی

فصل اول تعاریف و کلیات

01

تعاریف و نهادهای مسئول

ماده ۱ قانون، با دقت و وضوح، اصطلاحات کلیدی را تعریف می‌کند تا زمینه‌ای محکم برای اجرای قانون فراهم آید.

فرد دارای معلولیت

شخصی است که با تأیید کمیسیون پزشکی - توانبخشی تعیین نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی کشور با انواع معلولیت‌ها در اثر اختلال و آسیب جسمی، حسی (بینایی، شنوایی)، ذهنی، روانی و یا توأم، با محدودیت قابل توجه و مستمر در فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت اجتماعی، مواجه می‌باشد.

وزارت

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان

سازمان بهزیستی کشور

دستگاه‌های مشمول

تمامی نهادهای عمومی، دولتی و شهرداری‌ها.

دسترس پذیری و شبکه های ملی

ایجاد فرصت برابر از طریق محیطی بدون مانع و سازمان یابی تشکل های مردم نهاد.

شبکه های ملی تشکل ها

شبکه هایی مرکب از تشکل های افراد دارای معلولیت (آسیب دیدگان بینایی، شنوایی، جسمی، ذهنی، اعصاب و روان) برای هماهنگی، یکپارچه سازی فعالیت ها و ایجاد صدای واحد ملی.

دسترس پذیری

اقداماتی برای ایجاد محیط بدون مانع در حوزه های حمل و نقل، معابر، فضای فیزیکی، آموزش، فناوری، اشتغال و رسانه، تا فرصت برابر برای مشارکت اجتماعی فراهم شود.

فصل ۲

02

مناسب سازی، دسترس پذیری و تردد و تحرک

تکلیف دستگاه‌ها به ایجاد فضای بدون مانع

ماده ۲ تمامی وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و شهرداری‌ها را موظف می‌کند در طراحی، ساخت و بهره‌برداری ساختمان‌ها، اماکن عمومی، معابر و وسایل خدماتی، دسترس‌پذیری افراد دارای معلولیت را مانند سایر شهروندان تأمین کنند.

همچنین برای بناهای موجود، برنامه سالانه مناسب‌سازی در بودجه خود پیش‌بینی نمایند تا مشارکت اجتماعی تسهیل شود.

ستاد هماهنگی مناسب سازی کشور

ماده ۳ برای نظارت و هماهنگی، ستادی با ترکیب زیر تشکیل می شود.

وزیر کشور یا معاون ذی ربط: رئیس

رئیس سازمان بهزیستی: مربی

معاون وزارت راه و شهرسازی

معاون وزارت صنعت ، معدن و تجارت

معاون وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

معاون وزارت آموزش و پرورش

معاون سازمان برنامه و بودجه

معاون ذی ربط سازمان برنامه و بودجه

معاون ذی ربط سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران (به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأی)

معاون ذی ربط بنیاد شهید و امور ایثارگران

نماینده سایر دستگاههای دولتی

ماده ۴- شهرداری ها مکلفند صدور پروانه احداث و بازسازی و پایان کار برای تمامی ساختمان ها و اماکن با کاربری عمومی از جمله مجتمع های مسکونی، تجاری، اداری، درمانی و آموزشی را به رعایت ضوابط و استانداردهای مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و اصلاحات پس از آن در مورد دسترس پذیری افراد دارای معلولیت توسط مجری، مشروط کنند.

مناسب‌سازی حمل و نقل عمومی

مزایا و مجازات‌ها

تردد معلولان شدید با ناوگان ویژه **رایگان** یا **نیم‌بها** است. متخلفین به مجازات‌های اداری و جزایی تا **درجه هشت** محکوم می‌شوند.

تکالیف دولتی و شهرداری‌ها

ماده ۵ موظف می‌کند پایانه‌ها، ایستگاه‌ها و ناوگان را مطابق استانداردها مناسب‌سازی کنند و کارکنان خود را آموزش دهند.

فصل سوم

03

خدمات بهداشتی، درمانی و توانبخشی

بیمه سلامت و خدمات توانبخشی

ماده ۶ وزارت بهداشت را مکلف می‌کند بسته بیمه سلامت افراد دارای معلولیت تحت پوشش سازمان را چنان طراحی کند که علاوه بر درمان، خدمات توانبخشی جسمی و روانی را نیز پوشش دهد.

این امر موجب کاهش هزینه‌های خانوار و تثبیت دسترسی به خدمات تخصصی می‌گردد.

حق پرستاری و مراکز نگهداری

ماده ۷ سازمان را موظف می‌کند برای معلولان شدید و چندگانه نیازمند، خدمات مراقبتی ارائه دهد.

مشمولین

معلولان شدید و چندگانه نیازمند.

خدمات مراکز

از طریق مراکز وابسته یا غیردولتی.

پرداخت حق پرستاری

به سرپرست یا قیم فرد معلول.

میزان کمک هزینه سالانه و متناسب با نوع معلولیت توسط هیئت وزیران تصویب می‌شود و به **سالمندان معلول** نیز تسری می‌یابد.

فصل چهارم

امور ورزشی، فرهنگی، هنری و آموزشی

04

آموزش رایگان و فرصت‌های ورزشی

آموزش عالی رایگان

ماده ۹ آموزش عالی رایگان را برای نیازمندان واجد شرایط در تمامی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی پیش‌بینی کرده است.

مراکز ورزشی رایگان

ماده ۸ استفاده از مراکز، تأسیسات و خدمات ورزشی دستگاه‌های دولتی و شهرداری‌ها را برای افراد دارای معلولیت **کاملاً رایگان** اعلام می‌کند.

فصل پنجم

کار آفرینی و اشتغال

05

تسهیلات دولتی: اشتغال و کارآفرینی

صندوق شغلی

ایجاد صندوق حمایت از فرصت‌های شغلی معلولان.

تسهیلات ارزان

پرداخت تسهیلات به کارفرمایان و خوداشتغالی.

سهمیه استخدامی

اختصاص ۳۰٪ پست‌های تلفنچی و دفتری.

سهمیه ۳٪

اختصاص ۳٪ مجوزهای استخدامی دستگاه‌های دولتی.

حمایت از کارفرمایان و بیمه

معافیت بیمه‌ای

کارفرمایان از پرداخت **حق بیمه سهم کارفرمایی** معافند .
افراد خوداشتغال نیز از پرداخت حق بیمه خویش‌فرما معاف هستند
و سهم دولت پرداخت می‌شود

کمک هزینه ارتقای کارایی

پرداخت تا **۵۰٪** حداقل حقوق مصوب شورای عالی کار به مدت ۵
سال برای معلولان شاغل در بخش غیردولتی

آموزش فنی و حرفه‌ای

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای موظف است با تجهیزات تخصصی و
استانداردهای ویژه، مهارت‌های فنی و حرفه‌ای افراد دارای معلولیت را ارتقا دهد.

فصل ششم

مسکن و معیشت

06

تأمین مسکن مناسب‌سازی‌شده

ماده ۱۷ تا ۱۹ دولت را موظف می‌کند حداقل ۱۰٪ واحدهای مسکونی جدید را با تسهیلات ارزان‌قیمت و زمین ۹۹ ساله در اختیار معلولان فاقد مسکن قرار دهد.

همچنین، معافیت کامل از پروانه، عوارض و انشعابات پیش‌بینی شده تا هزینه تمام‌شده کاهش یابد.

معیشت، کاهش ساعت کار و معافیت‌های اداری

خدمت نیمه‌وقت

کارمندان دارای معلول خانواده با حقوق کامل.

کاهش ساعت کار

کاهش ۱۰ ساعته کار هفتگی شاغلان
دارای معلولیت شدید و خیلی شدید

کمک هزینه معیشت

معادل حداقل دستمزد برای
معلولان شدید بی‌درآمد.

فصل هفتم

07

فرهنگ‌سازی و ارتقای آگاهی‌های عمومی

فرهنگ‌سازی رسانه‌ای

ماده ۲۰ و ۲۱ نهادهای فرهنگی و رسانه‌ای را موظف می‌کند تا با پخش رایگان آگهی‌های آموزشی و اختصاص حداقل پنج ساعت برنامه هفتگی، آگاهی عمومی را نسبت به حقوق، توانمندی‌ها و مشکلات معلولان افزایش دهند.

همچنین، زیرنویسی برای ناشنویان و توصیف شنیداری برای نابینایان الزامی است تا عدالت اطلاعاتی برقرار شود.

فصل هشتم

08

حمایت های قضائی و تسهیلات مالیاتی

حمایت قضایی و نمایندگی سازمان

ماده ۲۲ و ۲۳ دادگاه‌ها را ملزم می‌کند نظر مشورتی سازمان را در تعیین قیم اخذ و در صورت نبود ولی، سازمان را به عنوان قیم منصوب کنند.

همچنین، سازمان می‌تواند در دعاوی مرتبط با حقوق معلولان به عنوان **نماینده معلول** در دادگاه حضور یابد تا دسترسی به عدالت تسهیل گردد.

معافیت‌های مالیاتی

معافیت سربازی

معافیت یک فرزند خانواده‌های
دارای دو معلول.

معافیت حقوق

۵۰٪ حقوق والدین معلولان شدید از
مالیات معاف.

هزینه‌های سرمایه‌گذاری

۱۰۰٪ مالیات‌پذیر برای مراکز توانبخشی
و مسکن.

فصل نهم

09

معیشت و حمایت‌های اداری و استخدامی

ماده ۲۷- دولت مکلف است کمک هزینه معیشت افراد دارای معلولیت بسیار شدید و یا شدید فاقد شغل و درآمد را به میزان حداقل دستمزد سالانه تعیین و اعتبارات لازم را در قوانین بودجه سنواتی کشور منظور نماید.

بانوان کارمند دارای همسر یا فرزند معلول به شرط نگهداری فرد دارای معلولیت در منزل (با تأیید سازمان) از تسهیلات مقرر در قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳۶۲/۹/۱۰ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن با استفاده از حقوق و مزایای کامل بهره مند خواهند شد.

کارمندان مرد دارای همسر معلول یا دارای فرزند معلول تحت سرپرستی و فاقد مادر به شرط نگهداری فرد دارای معلولیت در منزل (با تأیید سازمان) با یک چهارم () کسر ساعات کار هفتگی، از حقوق و مزایای کامل استفاده خواهند نمود.

ماده ۲۸- دستگاههای مشمول مکلفند ساعات کار هفتگی شاغلان دارای معلولیت های شدید و خیلی شدید را ده ساعت کاهش دهند.

09

فصل دهم

برنامه ریزی، نظارت و منابع مالی

نظارت، گزارش‌دهی و منابع مالی

کمیته نظارت

گزارش سالانه به مجلس

سازمان برنامه و بودجه

ایجاد ردیف بودجه معین

مرکز آمار

سرشماری تفکیکی

این ساختار اطمینان می‌دهد که اجرای قانون با شفافیت، پاسخگویی و تضمین منابع مالی پایدار همراه است.

راهنمای استفاده از خدمات

سازمان بهزیستی

و

انجمن معلولین ضایعه نخاعی
استان مازندران

مراحل پذیرش و تشکیل پرونده ضایعه نخاعی

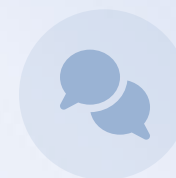
5. بازدید منزل

4. تشکیل پرونده

3. کمیسیون پزشکی

2. مصاحبه

1. درخواست اولیه به اداره بهزیستی

فرآیندی گام به گام از اولین مراجعه تا تصمیم گیری نهایی در کمیته توانبخشی.

بررسی مدارک در سامانه و کمیسیون پزشکی

پس از ثبت درخواست در سامانه، مدارک پزشکی در کمیسیون بررسی و نوع و شدت معلولیت ثبت می‌شود. تأیید نهایی منجر به صدور خدمات متنوع می‌گردد.

حق پرستاری

کارت معلولیت

مستمری ماهانه

کمک هزینه لوازم

نحوه دریافت وسایل کمک توانبخشی

3. دریافت وسیله

ارائه وسایل با دوره تجدید مشخص

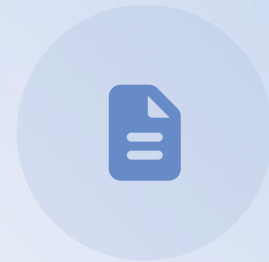
تشک مواج: 3 سال

2. پیگیری و تأیید

بررسی توسط بهزیستی شهرستان

ویلچر برقی 7 سال

1. درخواست اولیه

مراجعه به مرکز مثبت زندگی

ویلچر توانبخشی: 3 سال

هزینه خرید وسایل به حساب توانیاب واریز می گردد

کمک هزینه ۹ ماهه تحصیلی

مددکار درخواست را بررسی و کد ملی را در سامانه کمیسیون استعلام می‌کند. پس از ارزیابی مدارک و تأیید کمیته، نتیجه اعلام می‌شود.

شرایط اصلی:

- ارائه مدارک تحصیلی معتبر
- قرار داشتن در **دهک یک تا هفت**

کمک هزینه تحصیلی دانشجویی

مدارک مورد نیاز:

- ✓ تأییدیه کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی
- ✓ (وضعیت اقتصادی) گزارش کمیته توانبخشی
- ✓ معرفی نامه دانشگاه و کارنامه تحصیلی
- ✓ تصویر شناسنامه و کارت ملی

شرط دهک: یک تا هفت

دریافت پلاک ویژه معلولین

فرآیندی چند مرحله‌ای که از درخواست کتبی شروع شده و با همکاری نهادهای مختلف به صدور پلاک منتهی می‌شود.

مراحل اخذ پلاک ویژه معلولین

دادوان

- 1 درخواست به واحد مددکاری
- 2 ارجاع به کمیته و تأیید رئیس
- 3 ارجاع به استان و معاونت فنی
- 4 بارگذاری در سایت راهور و صدور پلاک

بلیط نیم‌بها هواپیما با ایران ایر

معلولین می‌توانند بلیط پروازهای ایران ایر را با تخفیف ۵۰٪ به صورت آنلاین یا تلفنی تهیه کنند.

نحوه خرید:

- انتخاب گزینه "**بهزیستی**" در سایت ایران ایر
- تماس با شماره **02188518008** و اعلام کارت معلولیت

شرایط لازم برای دریافت وام خود اشتغالی

مشمولین

فارغ التحصیلان دانشگاهی
دارندگان مدرک فنی حرفه‌ای
صاحبان ایده کارآفرینی
مخترعان و برگزیدگان

شرایط لازم

۱۸ تا ۵۰ ساله و بیکار
فاقد حقوق بازنشستگی
نداشتن بیمه اشتغال
نداشتن وام از نهاد دیگر

مشاغل مشمول و نحوه بازپرداخت

مشاغل مشمول:

۱- برای کسب و کارهای خانگی (متقاضیانی که شامل دریافت این وام هستند، باید از سوی وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی تایید شده باشند):

{قالیبافی، فرش بافی، گلیم بافی، گلیم دوزی، تولید پوشاک، تولید چرم، تولید مصنوعات نمدی، پارچه بافی، تابلو فرش، نخ ریزی، ساخت زیورآلات، خاتم کاری، معرق کاری، حکاکی روی فلزات، قلمزنی، تراش سنگهای نیمه قیمتی}

۲- برای مشاغل روستایی: {صنایع دستی، محصولات گلخانه‌ای، شیلات، مرغداری، دامداری، پرورش ماهی، پرورش گل و گیاه، تولید میوه خشک، تکثیر و پرورش زالوی طبی، تولید عرقیات گیاهی، پرورش کرم ابریشم}

۳- برای مشاغل فنی: {مدیریت و پشتیبانی سایت، برنامه نویسی، ساخت انیمیشن}

بازپرداخت: متناسب با درآمد ماهیانه با تنفس (سالانه) بدون تنفس (با اقساط حداکثر ۶۰ ماهه).

شرایط دریافت
وام خوداشتغالی

مسکن و انشعابات

معافیت و تخفیفات

انشعابات آب، برق، گاز برای تمامی معلولین **رایگان** است.

برای تخفیف 30٪ قبض برق، معرفی‌نامه بهزیستی و گواهی پزشکی لازم است.

وام اجاره و مسکن حمایتی

متقاضیان متأهل با اجاره‌نامه رسمی می‌توانند برای وام ودیعه اقدام کنند. در مسکن حمایتی، **200 میلیون تومان** بلاعوض ساخت به دهک‌های اول تا سوم و معلولین سرپرست خانوار تعلق می‌گیرد.

بیمه کارفرمایی و خویش فرمایی

بیمه خویش فرمایی

با پرداخت (فروشگاه، مشاوره) برای مشاغل آزاد
سهام دولتی از محل یارانه سازمان تأمین اجتماعی

بیمه کارفرمایی

برای معلولین شاغل در کارگاه‌ها، به صرف
معرفی نامه بهزیستی قابل ثبت است.

معافیت‌ها و کاهش ساعت کار

معافیت سربازی:

فرزند ذکور سالم خانواده‌های دارای معلول شدید یا خیلی شدید. همسران زنان معلول نیز تا زمان سرپرستی معاف هستند.

کاهش ساعت کار:

ساعت کاری مادران دارای فرزند معلول، **6 ساعت در روز** محاسبه می‌گردد.

معافیت مالیاتی و مشاوره حقوقی

مشاوره حقوقی

معلولین شاغل می‌توانند از تسهیلات مالیاتی و مشاوره حقوقی رایگان برای دعاوی کارفرمایی و ملکی بهره‌مند شوند.

معافیت مالیاتی والدین

والدین شاغل دولتی با فرزند معلول شدید، از پرداخت **50%** مالیات حقوق معاف هستند.

استفاده از خدمات مرکز آرامش و مرکز رازی

متقاضی با مراجعه به میز خدمت بهزیستی شهرستان درخواست خود را ثبت می نماید.

1. ارائه درخواست به میز خدمت

2. بررسی مددکاری و تأیید پزشک

3. صدور معرفی نامه پذیرش

مرکز توانبخشی معلولین (تحت پوشش انجمن معلولین ضایعه نخاعی استان مازندران)

سازمان بهزیستی کشور

آرامش

روزانه آموزشی - توانبخشی، ویژه آسیب های نخاعی

شماره ملی خدمات: ۱۴۸۲
(رسیدگی به شکایات و پیشنهادات و درخواست ها)

تحت نظارت اداره کل بهزیستی استان مازندران

(با مدیریت: بخش غیردولتی)

مرکز جامع معلولین ضایعه نخاعی (تحت پوشش انجمن معلولین ضایعه نخاعی استان مازندران)

سازمان بهزیستی کشور

رازی

ارائه خدمات توانبخشی در منزل + توانبخشی، مراقبتی مبتنی بر خانواده

شماره ملی خدمات: ۱۴۸۲
(رسیدگی به شکایات و پیشنهادات و درخواست ها)

تحت نظارت اداره کل بهزیستی استان مازندران

(با مدیریت: بخش غیردولتی)

سانس اختصاصی استخر شهید سلیمانی

روزهای دوشنبه

از ساعت 19 الی 24

(ویژه برادران)

روزهای شنبه

از ساعت 8 صبح الی 15

(ویژه خواهران)

ورود رایگان برای توانیابان تحت پوشش .

یک همراه نیز می تواند جهت کمک و حمایت توانیاب به صورت رایگان از خدمات استفاده نماید.

وام قرض الحسنه رسالت با معرفی انجمن

انجمن معلولین ضایعه نخاعی مازندران با بانک قرض الحسنه رسالت تفاهم نامه دارد.

1. مراجعه به دفتر انجمن

برای دریافت معرفی نامه

2. تکمیل مدارک

و ارائه به بانک

3. دریافت وام

با بازپرداخت ۱۲ ماهه

عینک طبی و بلیط رایگان سینما سپهر

بلیط رایگان سینما

بلیط سینما سپهر ساری به صورت روزانه (به جز دوشنبه و سه شنبه) برای معلول **رایگان** ارائه می گردد. و برای همراهان به صورت نیم بها تعریف می شود.

عینک طبی رایگان

عینک مردمک در ساری

توانیابان دارای نسخه چشم پزشکی می توانند با مراجعه به انجمن و دریافت معرفی نامه فریم و شیشه عینک رایگان دریافت کنند.

چک لیست مدارک پر کاربرد

مدارک پایه‌ای اند که برای ثبت نام در تمام خدمات از و ام تا بیمه و تخفیفات مورد نیاز می باشند.

شناسنامه 📄

کارت ملی 🇮🇷

اجاره نامه رسمی 📄

کارت معلولیت 🏠

عکس 4×3 📷

گواهی پزشکی 🏥

مسیر پیگیری و رسیدگی شکایات

3. شکایت

2. پیگیری

1. ثبت درخواست

در مرکز مثبت زندگی یا سامانه‌ها با کد رهگیری در سامانه بهزیستی استان یا مراجعه به میز خدمت استانداری 1480 تماس با

پایان

